

بررسی تأثیر عوامل آموزشی، اجتماعی و سازمانی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

مریم مکرّم

دانشجوی کارشناسی، گروه علوم تربیتی، پردیس علامه طباطبایی، ارومیه، ایران، Maryam.mokarram274@gmail.com

چکیده - پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یکی از مهمترین دغدغه های نظام آموزش و پرورش در هر کشوری است. از دیرباز مساله از بین بردن افت تحصیلی و افزایش پیشرفت تحصیلی مورد بحث و تفحص متخصصان تعلیم و تربیت بوده است. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی تأثیر عوامل آموزشی، اجتماعی و سازمانی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان انجام شد. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی-تحلیلی و از نوع تحقیقات کمی می باشد. جامعه آمار پژوهش دانش آموزان مدرسه ستایش شهر ارومیه بودند که تعداد ۳۳ نفر با روش نمونه گیری تمام شماری به عنوان افراد نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه بود. جهت تحلیل یافته ها از نرم افزار SPSS و جهت بررسی فرضیه ها از آزمون رگرسیون خطی ساده بهره برده شد. یافته ها نشان داد که عوامل آموزشی با ضریب $Beta=0.846$ ، عوامل سازمانی با ضریب $Beta=0.652$ و عوامل اجتماعی با ضریب $Beta=0.317$ تأثیر مثبت و معناداری بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد. به طور کلی نتایج نشان داد که عوامل آموزشی، اجتماعی و سازمانی با سطح اطمینان ۹۵٪ و $p < 0.05$ بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر مثبت و معناداری دارد.

کلید واژه- پیشرفت تحصیلی، دانش آموزان، عوامل آموزشی، اجتماعی، سازمانی

آموزش و پرورش دانش آموزان یکی از مهم ترین مسائل مربوط به جامعه انسانی است که این امر مهم و خطیر در هر کشوری بیشتر از هر نهاد دیگری تحت نظر نظام آموزش و پرورش رسمی قرار دارد و به همین دلیل متخصصان تعلیم و تربیت همواره دنبال کشف دلایل افت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بوده و راهکارها و پیشنهادهایی هم جهت رفع این معضل عظیم فرهنگی ارائه داده اند تا بودجه های نظام آموزش و پرورش از امکانات مالی گرفته تا زمان اختصاص یافته به این امر مورد حیف و میل قرار نگیرند (افژول و همکاران، ۱۴۰۰: ۱).

در دوران مدرن، تغییر در سازمان های آموزشی بر همه ذینفعان تأثیر می گذارد، زیرا نقش مهمی در افزایش سرمایه انسانی برای هر کشور ایفا می کند (اوتارا و همکاران، ۲۰۲۱: ۱). در اشاره به عملکرد ضعیف تحصیلی، تعدادی از عوامل تأثیر گذار مانند کمبود امکانات در مدارس، حمایت والدین، کارکنان ناکافی، نظم و انضباط دانش آموزان، محیط نامناسب مدرسه و خانه ذکر شده است از جمله عواملی که توسط اندروز (۲۰۰۸) شناسایی شد، محیط و جو مدرسه، سبک های رهبری مدیر، ویژگی های معلم و رفتار دانش آموزان بود. این عوامل متغیرهایی هستند که بر

۱- مقدمه

از آنجایی که جهان با سرعت زیادی در حال تغییر است، موسسات یادگیری همچنان با چالش های داخلی و خارجی قابل توجهی مواجه خواهند شد (ویلیامز، ۲۰۱۳). سازمان ها نیز از نظر استراتژی ها، ساختارها و سیستم هایشان با هدف برآوردن انتظارات ذینفعان به طور چشمگیری در حال تغییر هستند (آدسریسا و همکاران، ۲۰۱۷: ۱). در این راستا، آموزش اولین گام حیاتی در هر تلاش بشری به ویژه در این عصر جهانی شدن و انقلاب مخرب تکنولوژیکی تلقی می شود. نقش مهمی در توسعه سرمایه انسانی ایفا می کند و فرصت هایی را برای زندگی بهتر ارائه می دهد یکی از معیارهای عملکرد هر نظام آموزشی، پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. پیشرفت تحصیلی توانایی اثبات پیشرفت تحصیلی در حصول نتیجه برنامه ریزی شده است. بسیاری از محققان بر تأثیر توانایی های ذهنی و شناختی بر پیشرفت تحصیلی تأکید می کنند. با این حال، داشتن هوش بالا موفقیت تحصیلی را تضمین نمی کند و افراد باید از سبک های یادگیری خود آگاه باشند (نبی زاده و همکاران، ۲۰۱۹: ۱).